

Motion till riksdagen

1985/86:Jo728

Lars Werner m. fl. (vpk)

Kvicksilverproblemet i Sverige

I takt med försurningen har kvicksilverhalterna i Sverige blivit ett växande problem. Professor Oliver Lindqvist på Chalmers hävdar att hälften av Sveriges sjöar är förgiftade av kvicksilver. Tusentals sjöar borde omedelbart svartlistas. Professor Berlin, Lund, hävdar i kol-hälsa-miljöutredningen att ca 150 barn/år föds i Sverige med någon form av hjärnskada till följd av de höga kvicksilverhalterna i den svenska miljön. Därför är det angeläget att åtgärder vidtas snarast.

Det viktigaste är att minska den pågående försurningen. Den gör att kvicksilver i naturen aktiveras och övergår till giftiga former (metylkvicksilver). Kalkning av sjöar har visat reduktioner på ca 30 % av Hg-halten (kvicksilverhalten) i fisk efter tre år. Det är också viktigt att minska de svenska utsläppen av kvicksilver. Den stora enskilda busen är Rönnskärsverken som ensamt släpper ut ca 800 kg Hg/år i luften. Här måste omedelbart åtgärder vidtas för att reducera dessa utsläpp till under 50 kg per år. Klor-alkaliindustrin har varit en dominerande utsläppskälla i Sverige och släpper fortfarande ut stora mängder Hg i luften, ca 500 kg/år. Teknik finns för att helt eliminera dessa utsläpp. Det är viktigt att denna teknik införs inom de närmaste tre åren.

Sulfidmalmsbrytning och sulfidmalmsanrikning medför betydande utsläpp av Hg, speciellt från sligtorkarna. Totalt rör det sig om ca 300 kg/år. Åtgärder måste vidtas för att reducera dessa utsläpp till under 50 kg/år i form av reningsfilter vid sligtorkarna t. ex.

Vid produktion av svavelsyra och gödselmedel sker stora utsläpp av Hg. Åtgärder måste vidtas vid de fem berörda fabrikerna för att nedbringa utsläppen från dessa till under 25 kg/år i luften (180 kg/år 1976).

Krematorierna orsakar också betydande utsläpp av Hg, ca 150 kg/år. Även här måste det krävas reningsteknik som tar bort 90 % av kvicksilvret till totalt under 15 kg/år.

Den största branschbusen när det gäller utsläpp torde dock vara sopförbränningen. I avvaktan på en avveckling av sopförbränningen måste vi kräva tungmetallrening av alla sopvärmeverk i Sverige, pant på alla Hg-haltiga (och även Cd-haltiga) batterier (förslagsvis 1 kr., men det kan diskuteras).

Slutligen måste också krävas Hg-rening av alla större kolpannor (effekt högre än 100 MW).

Ovanstående program måste genomföras inom den närmaste treårsperioden, så att Hg-utsläppen i luften i Sverige kan begränsas till mindre än 500 kg/år totalt år 1989.

Hemställan

Mot. 1985/86

Jo728

Mot bakgrund av ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär ett förslag till program för
reduktion av kvicksilverutsläppen i enlighet med vad som i motionen
anförs.

Stockholm 24 januari 1986

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)